

PROJEKT OBCHODÓW TYGODNIA KULTURY ŚLĄSKIEJ

Nazwa projektu: OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA- ŚLĄSK, KTÓRY ODCHODZI.

Zarys ogólny: Projekt będzie realizowany w szkole podstawowej, w klasach IV- VI , w realizację niektórych zadań włączą się dzieci młodsze (klasy I- III) . Uczniowie w grupach będą pracowali nad konkretnymi zadaniami, które klasy otrzymają w drodze losowania. Realizacja tego projektu ma przynieść w efekcie rozbudzenie zainteresowania uczniów ,a także ich rodzin tematyką regionalną, oraz wzbudzić poczucie przynależności etnicznej. Uczestnicy projektu wzbogacą swoją wiedzę o tradycjach , zwyczajach i gwarze. Będą mieli okazję zaprezentować siebie i wyniki swojej pracy na szerszym forum (szkoła, festyn rodzinny)

Cele projektu:

STRATEGICZNY:

Pogłębianie wiedzy o kulturze i tradycjach własnego regionu w celu ugruntowania poczucia tożsamości regionalnej i narodowej. Wychowanie młodego pokolenia w duchu szacunku do wartości regionalnych.

SZCZEGÓŁOWE:

- Rozwijanie umiejętności gromadzenia informacji i materiałów, oraz ich selekcji.
- Nabywanie nowych wiadomości i umiejętności związanych ze znajomością gwary, charakterystycznym wystrojem mieszkań, strojami, twórczością ludową, oraz

zanikającymi obrzędami. „Odtworzenie” obrazów z życia dawnego Śląska wiejskiego i robotniczego.

- Doskonalenie umiejętności inscenizowania tekstów i autoprezentacji.
- Wyrabianie nawyku dbałości o estetykę i kompozycję wykonywanych prac.
- Kształtowanie i doskonalenie umiejętności współpracy w grupie i poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.
- Kształtowanie umiejętności planowania własnych działań.
- Nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem lokalnym.
Zaangażowanie rodzin uczniów i środowiska lokalnego w realizację projektu.

Opis projektu :

ETAP I

Klasy IV- VI losują po trzy zadania , w każdej klasie zostają wyłonione po trzy grupy , z których każda podejmuje się realizacji jednego z zadań. Uczniowie przez okres trzech miesięcy gromadzą materiały i przygotowują prezentację, która może przyjąć formę folderów, makiet, scenek, inscenizacji itp. ,grupy samodzielnie decydują o formie prezentacji zadania. Uczniowie na tym etapie pracy mogą liczyć na pomoc wychowawcy, który będzie koordynował prace grup, a także nauczycieli wspomagających.

ETAP II

Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli odpowiedzialnych za całość projektu przygotowują prezentacje swojej pracy na Tydzień Kultury Śląskiej, oraz festyn rodzinny, który będzie podsumowaniem całej pracy nad projektem. Czas realizacji 2 tygodnie.

Termin realizacji projektu : przełom maja i czerwca

Czas realizacji projektu: 15 tygodni- od lutego do maja

SZCZEGÓŁOWY PRZYDZIAŁ ZADAŃ I OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH

<i>Zakres edukacji</i>	<i>Treści</i>	<i>Zadania</i>	<i>Termin</i>	<i>Kryteria oceniania</i>	<i>Koordynator Nauczyciele wspomagający</i>
ARTYSTYCZNA	Zagadnienia związane ze strojem charakterystycznym dla danego rejonu Śląska. Wystrój i wyposażenie mieszkań, przedmioty codziennego użytku, dekoracje domów i mieszkań. Muzyka, tańce, tradycje śpiewacze i muzyczne.	<i>ZADANIE I.</i> „ Śląsko kuchnia i izba”- przygotowanie prezentacji związanej z charakterystycznym wystrojem śląskich mieszkań i domów. Przedmioty codziennego użytku, meble, dekoracje i ich gwarowe nazwy.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość zgromadzonych materiałów i rekwizytów. ▪ Znajomość przeznaczenia przedmiotów i ich gwarowego nazewnictwa. ▪ Pomysłowość i estetyka prezentacji. ▪ Terminowość i systematyczność. 	Wychowawcy klas IV- VI ,nauczyciel historii i plastyki
		<i>ZADANIE II.</i> Śląskie muzykowanie- autentyczne śląskie piosenki, przyśpiewki i tańce. Przygotowanie występu opartego o folklor śląski (ok. 5-10 min)	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trafność doboru repertuaru, zgodność z folklorem śląskim ▪ Ekspresja muzyczna, jakość wykonania. ▪ Oprawa prezentacji: stroje, dekoracje itp. ▪ Pełna współpraca całej grupy 	Wychowawcy klas IV- VI Nauczyciel muzyki

		<i>ZADANIE III.</i> „Śląskie łobleczyńie”- tradycyjny śląski strój paradny i codzienny. Elementy stroju, rękodzieło, gwarowe nazwy.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość zgromadzonych informacji ▪ Znajomość gwarowego nazewnictwa ▪ Forma prezentacji i estetyka jej wykonania. ▪ terminowość i systematyczność 	Wychowawcy klas IV- VI Nauczyciel plastyki
--	--	--	------------	---	---

<i>Zakres edukacji</i>	<i>Treści</i>	<i>Zadania</i>	<i>Termin</i>	<i>Kryteria oceniania</i>	<i>Koordinator Nauczyciele wspomagający</i>
LITERACKO- JĘZYKOWA	Baśnie, legendy, przypowieści i humoreski śląskie- poznanie autentycznych tekstów. Charakterystyczni bohaterowie opowiadań. Pielęgnowanie gwary śląskiej. Teksty baśni i legend jako inspiracja do prac plastycznych.	<i>ZADANIE I.</i> Przygotowanie inscenizacji śląskiej baśni lub legendy (prezentacja ok. 10 min.) Korzystanie z motywów tradycyjnych śląskich baśni i legend, legendy związane z najbliższą okolicą.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oprawa plastyczna przedstawienia: dekoracje, stroje, rekwizyty. ▪ Dobór repertuaru, autentyczność baśniowych i legendowych wątków. ▪ Samodzielne opracowanie scenariusza. ▪ Terminowość, współpraca w grupie. 	Wychowawcy klas IV- VI Nauczyciel języka polskiego
		<i>ZADANIE II.</i> „Ło czym nasze prababki łozprawiały wnukom” - Charakterystyczne postacie baśni , legend, przypowieści i humoresek- przygotowanie prezentacji.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pomysł i oryginalność prezentacji. ▪ Ilość zebranego materiału. ▪ Systematyczność i terminowość. ▪ Wybór postaci charakterystycznych tylko dla regionu śląskiego. 	Wychowawcy klas IV- VI Nauczyciel języka polskiego

		ZADANIE III. „Ło sztuce łosprawiania wiców”- przygotowanie humorystycznej scenki w oparciu o teksty gwarowe: dowcipy, wyliczniki, anegdoty.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobór repertuaru i połączenie go w tematyczną całość. ▪ Pomysł na przedstawienie scenki. ▪ Wykorzystanie gwary. 	Wychowawcy klas IV- VI Nauczyciel muzyki, języka polskiego
--	--	---	---------------	---	---

<i>Zakres edukacji</i>	<i>Treści</i>	<i>Zadania</i>	<i>Termin</i>	<i>Kryteria oceniania</i>	<i>Koordynator Nauczyciele wspomagający</i>
KULTUROWA	Pielęgnowanie gwary, obrzędów i zwyczajów związanych z życiem na Śląsku. Uwypuklenie charakterystycznych cech Ślązaków jako grupy etnicznej.	ZADANIE I. „Od zmówin do oczepin”- śląskie zwyczaje i obrzędy weselne. Przygotowanie prezentacji w dowolnej formie zawierającej tradycje weselne na Śląsku.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autentyczność zgromadzonych tekstów i materiałów. ▪ Pomysł i forma prezentacji. ▪ Terminowość i systematyczność ▪ Zaangażowanie całej grupy w pracę. 	Wychowawcy klas IV- VI Nauczyciel języka polskiego, muzyki
		ZADANIE II „Ślązak był zawsze robotny „ - obrzędy , zwyczaje, przysłowia związane z pracą i życiem codziennym dawnego Śląska wiejskiego i robotniczego.	12 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Różnorodność obyczajów i ich znaczenie. ▪ Forma i pomysłowość prezentacji. ▪ Współpraca całej grupy i terminowość. 	Wychowawcy klas IV- VI

		<p><i>ZADANIE III.</i> „Barbórka, Gody i Wielkanoc- czyli jak Ślązacy święcili święta „ Obrzędy zwyczaje i wierzenia związane z obchodami świąt kościelnych. Kult Świętych- przygotowanie prezentacji w oparciu o jedno święto lub okres liturgiczny np.: Wielki Post, Adwent.</p>	<p>12 tygodni</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciekawy pomysł prezentacji ▪ Ilość zgromadzonego materiału ich zgodność z śląską tradycją ▪ Współpraca całej grupy ▪ Terminowość i systematyczność 	<p>Wychowawcy Klas IV- VI Katecheta nauczyciel muzyki</p>
--	--	---	-------------------	---	--

W ramach realizacji projektu przewiduje się wycieczki do skansenów, spotkanie z folklorystą i prezentację strojów ludowych, obejrzenie występu zespołu folklorystycznego. Planuje się również przeprowadzenie konkursów z zakresu edukacji artystycznej, językowo- literackiej i kulturowej. W konkursach mogą wziąć udział uczniowie klas I- VI.

KONKURS ARTYSTYCZNY(plastyczny i muzyczny)- „Skarbnik , Utopce i Zmory- czyli czego bali się nasi dziadkowie.” Nauczyciele języka polskiego i kształcenia zintegrowanego wykorzystają teksty baśni i legend , które mogą być inspiracją do prac. Prace mogą być wykonane dowolną techniką. Czas przewidziany na wykonanie prac : 3 tygodnie. Prace będzie oceniała powołana komisja. Najlepsze prace zostaną umieszczone na szkolnych gazetkach, a ich wykonawcy nagrodzeni.

Nauczyciele muzyki i nauczania zintegrowanego przygotowują szkolny festiwal „ Śpiwomy po naszymu”(w kategorii solowej lub zespołowej)

KONKURS LITERACKI:

„ Piszemy śląskie baśnie „- uczestnicy wymyślają baśnie osadzone w śląskich realiach, wykorzystują w swoich pracach gwara , oraz mogą wykorzystać wątki i postacie istniejących baśni śląskich. Oceny prac dokona komisja złożona z nauczycieli języka polskiego i kształcenia zintegrowanego. Czas przewidziany na napisanie pracy -3 tygodnie. Najlepsze prace zostaną przedstawione rodzicom na festynie rodzinnym, oraz nagrodzone.

KONKURS GWARY ŚLĄSKIEJ

Każda klasa typuje 3- osobowy zespół , konkurs będzie się odbywał w 2 grupach wiekowych: Klasy I- II i Klasy IV- VI. Uczniowie będą się musieli wykazać znajomością gwary. Konkurs będzie przeprowadzony w ramach Tygodnia Kultury Śląskiej. Najlepsze drużyny zostaną nagrodzone.

Prezentacja projektu:

Uczniowie prezentują wyniki prac w ramach Tygodnia Kultury Śląskiej w/g ustalonego harmonogramu w obecności wszystkich uczniów i nauczycieli szkoły. Najciekawsze , najlepiej przygotowane prezentacje zostaną przedstawione rodzicom i przybyłym gościom na festynie rodzinnym.

Ocena projektu:

Wszyscy uczniowie biorący udział w pracach związanych z projektem otrzymują stopnie z poszczególnych przedmiotów, według rodzaju przygotowanej prezentacji (muzyka, plastyka, język polski) i wymienionymi kryteriami Autorzy najlepszych prac konkursowych otrzymują nagrody ufundowane przez Radę Rodziców .

PROPOZYCJE LITERATURY ŹRÓDŁOWEJ (pozycje dostępne w bibliotece szkolnej i publicznej)

1. Barbara Bazielich – Śląskie stroje ludowe . Katowice 1988
2. Marian Grzegorz Gerlich- Strachy- w kręgu dawnych śląskich wierzeń. Katowice 1989
3. Józef Ligęza – Dzieła I t Katowice 1991
4. Józef Ligęza – Dzieła II t. Katowice 1992
5. Stanisław Ligoń- Bery i bojki śląskie. Katowice 1980
6. Jerzy Pośpiech – Zwyczaje i obrzędy doroczne na Śląsku . Opole 1987
7. Dorota Simonides – Bery to nie tylko gruszki- Rzecz o humorze śląskim. Opole 1984
8. Dorota Simonides- Ele mele dudki- Rymowanki dzieci śląskich . Katowice 1985
9. Folklor Górnego Śląska – red. Dorota Simonides Katowice 1989
10. Teresa Smolińska- Jo wóm trocha połosprawiom...Opole 1986
11. Bogna Wernichowska , Maciej Kozłowski – Duchy polskie . Warszawa 1983

12. Bogdan Zakrzewski- Pieśni śląskie ze zbiorów Józefa Lompy. Wrocław 1970
13. Krystyna Sajdok- Podróż do źródeł śląskiej tradycji. Mysłowice 1995
14. Tomasz Wrona- Tradycje stroju ludowego na terenie dzisiejszych Mysłowic. Mysłowice 2002
15. Alojzy Lysko- Klechdy pszczyńskie. Cieszyn 1997

OPRACOWAŁY:

*Klaudia Dittrich
Alicja Walloschek
Renata Zielonka
Renata Blondzik
Natalia Głombek
Małgorzata Penczek
Danuta Gawlik*